

Stichting Sengerema

Jaarplan 2016

Inhoudsopgave

Introductie	3
Resultaten en uitdagingen op de verschillende locaties.....	4
Sengerema.....	4
Meatu.....	4
Tarakea-Rombo.....	5
Jaarplan 2016	6
Activiteiten in 2016 ten laste van begroting 2015	6
Activiteiten ten laste van de begroting 2016	7
Doelstelling Misungwi.....	7
Doelstelling Rombo-Tarakea.....	7
Activiteiten in 2017 ten laste van de begroting 2016	7
Totaalbegroting 2016 (indien 2 nieuwe jaargroepen worden opgestart):.....	8
Minimale begroting (indien 1 jaargroep wordt opgestart met minder deelnemers):.....	8
Bijlage 1 : Activiteiten opstarten / trainen van een jaargroep.....	9
Bijlage 2 Uitsplitsing kosten van een nieuw op te starten jaargroep	13

Introductie

Stichting Sengerema is geruime tijd actief in Tanzania. In de afgelopen acht jaar hebben we, mede dankzij onze donors en onze partners in Nederland en Tanzania, het Young Entrepreneurship Development Program (YEP) ontwikkeld en uitgewerkt.

De doelstelling van Stichting Sengerema is om, met behulp van het YEP, kansarme jongeren in staat te stellen om met het uitoefenen van een eigen bedrijf zichzelf en hun naasten te voorzien van een duurzaam inkomen. Hierdoor verbeteren de levensomstandigheden van het gezin en neemt de kans op goede educatie voor de jonge gezinsleden toe.

De kern van het programma bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Stichting Sengerema is meerdere (5-7) jaren actief in een zelfde gebied;
2. Jaarlijks wordt een jaargroep met 25-35 ondernemers getraind en opgestart;
 - De jaargroepen doorlopen allemaal het volledige trainings- en selectiejaar*, dat afgesloten wordt met het maken en presenteren van de individuele business plannen;
 - Voor de financiering verdelen we de jaargroepen in co-garantee groepen die wederzijds verantwoordelijk zijn voor de verstrekte leningen;
 - Bij administratie, rapportage en inning van de aflossing en rente op de lening, betrekken we lokale banken. Om kosten te besparen gebruiken we zoveel mogelijk hun standaard producten.
3. Bij de training van nieuwe groepen worden eerder getrainde en gestarte ondernemers ingezet. De Young Entrepreneurship Program trainers (YEP-trainers). Het team YEP-trainers bestaat inmiddels uit 8 personen;
4. De nieuw opgestarte ondernemers worden gedurende minimaal anderhalf jaar gevolgd en gecoacht om de kans op faillissement te reduceren;
 - Elk half jaar worden de jaargroepen bezocht en in 4-5 daagse workshops worden de co-garantee groepen getraind in het signaleren van problemen, het elkaar helpen en het elkaar ondersteunen bij het maken van individuele actieplannen om verbeteringen te realiseren.
5. Op iedere locatie wordt na twee á drie jaar een lokale Community Based Organization (CBO) opgericht, waarin alle jaargroepen tezamen komen om kennis en ervaringen te delen en in de toekomst (na de 5-7 jaar) zorg te dragen voor het trainen en opstarten van nieuwe leden;
6. Stichting Sengerema heeft een standaard set training- en implementatietools ontwikkeld, die gedurende de afgelopen jaren is doorontwikkeld en voortdurend aan verbetering onderhevig is.

**) zie bijlage 1 voor een overzicht van de activiteiten binnen het programma van een jaargroep. Het programma van een jaargroep loopt na het opstartjaar nog anderhalf jaar door.*

Resultaten en uitdagingen op de verschillende locaties

In de afgelopen acht jaar hebben we gewerkt in Sengerema (acht jaar), Meatu (twee jaar) en in Rombo-Tarakea (twee jaar). We zijn nog actief in Tarakea en Sengerema. In 2015 zijn we voor de laatste keer aanwezig geweest bij de ondernemers in Meatu. Deze zijn nu zelfstandig.

Sengerema

In Sengerema zijn ruim 50 YEP-ondernemers dagelijks bezig met het verdienen van inkomen voor zichzelf en hun familie.

De CBO, de vereniging van ondernemers, is zelfstandig aan het worden, wat minder snel en met minder kracht gaat dan verwacht. De voornaamste reden hiervoor is de aanstelling van een nieuw bestuur in 2015, dat is gekozen door de ondernemers zelf, maar helaas minder ervaring heeft dan het vorige bestuur dat in totaal zes jaar heeft gefunctioneerd.

De voornaamste uitdagingen in Sengerema zijn:

- Verbeteren van de kracht van het nieuwe bestuur;
- Het verbeteren van de solidariteit binnen de groep van ruim 50 actieve ondernemers.

Meatu

In samenwerking met ICS (Investing in Children and their Societies) is in 2013 een volledige jaargroep opgeleid en in 2014 opgestart.

Deze groep is in 2015 voor de laatste maal bezocht voor de zogenaamde coaching- en monitoringworkshops. Deze workshops zijn volledig uitgevoerd door de YEP-trainers uit Sengerema, ondersteund door de kandidaat YEP-trainers uit Meatu.

Door het verleggen van de focus van activiteiten van ICS zijn er na 2014 helaas geen nieuwe jaargroepen meer opgestart.

De aanwezige ondernemers zullen in de komende jaren ondersteund worden door ICS vanuit hun kantoor ter plaatse. De ambitie om meerdere jaargroepen te starten en een CBO op te richten komt daarmee te vervallen.

De focus van Stichting Sengerema ligt op de locaties Sengerema, Rombo-Tarakea en een eventuele nieuwe locatie, waar de lokale overheid daadwerkelijk wil mee-investeren.

Tarakea-Rombo

In Tarakea is Stichting Sengerema, in samenwerking met BellHill Management Consultants uit Nederland, gestart met een eerste project in samenwerking met het lokale districtsbestuur ('government'). De uiteindelijke projectverantwoordelijkheid ligt bij Stichting Sengerema, maar de lokale aansturing wordt in de eerste drie jaar uitgevoerd door leden van de government. Hierbij zijn betrokken Glory Makuru, community development officer uit Tarakea, en Gilbert Manyaga, youth sport officer uit Mkuu.

In Tarakea-Rombo zijn 17 ondernemers met een volledig startkapitaal opgestart en 3 met een beperkt startkapitaal. Deze 20 ondernemers verdienen dagelijks een inkomen voor zichzelf en hun familie. De 'kleine' startups hebben een beperkte lening gekregen van maximaal 500.000 Tsh (ca. 250 euro).



Foto: Jaargroep Tarakea-Rombo, de YEP trainers en de government-medewerkers Gilbert en Glory.

Jaarplan 2016

In het afgelopen jaar (2015) is de focus gericht geweest op de afronding van eerder opgestarte jaargroepen. Vanuit het uitgangspunt: “eerst zaken goed afronden, voordat er weer nieuwe initiatieven worden gestart”. Door deze prioriteit zijn er in het afgelopen jaar geen volledig nieuwe jaargroepen opgestart.

Door het succes van het programma en de wens om het programma op meer plaatsen in te zetten, wil Stichting Sengerema zich in 2016 richten op het ontwikkelen van programma's op nieuwe locaties. Het is onderdeel van onze aanpak om te kiezen voor de gebieden in Tanzania waar de government ook een bijdrage wil leveren. Dit kan in natura of financieel. Ondersteuning van de government is een belangrijke bijdrage aan het slagen van het programma.

Naast het opstarten van nieuwe programma's, is het onderhouden van lopende jaargroepen ook een groot onderdeel van onze activiteiten in de komende jaren.

Activiteiten in 2016 ten laste van begroting 2015

In 2016 is er sprake van activiteiten voor eerdere jaargroepen, die worden uitgevoerd in 2016 maar worden gefinancierd uit reeds ontvangen middelen. Deze activiteiten zijn:

- Twee keer een bezoek van vijf dagen aan Tarakea, door een programma manager, een vrijwilliger en twee leden van het YEP team, met als doel monitoring en coaching van groep die in 2015 is opgestart. Deze bezoeken vinden plaats in het voorjaar en in het najaar.;
- Twee vergelijkbare bezoeken aan Sengerema, in het voor- en najaar, waar tevens aandacht wordt besteed aan CBO support;
- Twee á drie keer een bezoek van Cross Your Borders aan projectlocaties, kosten-neutraal.

Kosten : € 17.250

<u>Toelichting “Gedekt uit eerdere begrotingen, dus geen impact op budget 2016”:</u>		
Sengerema		€
1. Coaching and monitoring 1	Yep trainers + SF trainer = 8 million Tsh	4.000
2. Coaching and monitoring 2	Yep trainers = 3,5 million Tsh	1.750
Tarakea		
1. Coaching and monitoring 1	Yep trainers + SF trainer = 9,5 million Tsh	4.750
2. Coaching and monitoring 2	Yep trainers = 4,5 million Tsh	2.250
Overige kosten 8-10 %	materiaal, logistiek, local MT	<u>4.500</u>
		€ 17.250
		=====

Activiteiten ten laste van de begroting 2016

Het opstarten van één of twee jaargroepen, afhankelijk van de bereidheid van councils om te participeren in het programma.

Met twee councils zijn er afspraken gemaakt over een bijdrage aan het programma: Misungwi en Rombo-Tarakea.

Met de council Misungwi zijn de afspraken het meest concreet, dus willen we daar begin 2016 een nieuwe jaargroep gaan opstarten.

In Rombo-Tarakea willen we ook een nieuwe jaargroep opstarten. Hier zijn nog onderhandelingen gaande over het omzetten van toezeggingen in concrete afspraken over de bijdrage van de government aan het programma.

Doelstelling Misungwi

- Opstarten van een nieuwe jaargroep in Misungwi;
- Aanvang: januari 2016;
- 120 inschrijvingen, waarvan 60 aspirant-ondernemers worden aangenomen voor de basic training. Hiervan slagen er naar verwachting 30, waarvan 26 met een volledig en 4 met een beperkt startkapitaal een bedrijf zullen starten;
- Kosten: ca. € 120.000 (zie bijlage 2 voor specificatie), waarvan het lokale bestuur € 35.000 heeft toegezegd.

Derhalve is in de begroting van Stichting Sengerema € 85.000 voor dit project opgenomen.

Doelstelling Rombo-Tarakea

- Opstarten van een nieuwe jaargroep in Tarakea;
- Aanvang: mei/juni 2016;
- 120 inschrijvingen, waarvan 60 aspirant-ondernemers worden aangenomen voor de basic training. Hiervan slagen er naar verwachting 30, waarvan 26 met een volledig en 4 met een beperkt startkapitaal een bedrijf zullen starten;
- Kosten: ca. € 120.000, waarvan aan het lokale bestuur wordt gevraagd om minimaal € 25.000 bij te dragen.

Derhalve is in de begroting van Stichting Sengerema € 95.000 voor dit project opgenomen.

Activiteiten in 2017 ten laste van de begroting 2016

Omdat een jaarprogramma uitgevoerd wordt in een periode van anderhalf tot twee jaar, zal een deel van de in de begroting voor 2016 opgenomen activiteiten in 2017 worden uitgevoerd. Het betreft hier met name de coaching en monitoring van de opgestarte jaargroepen.

Totaalbegroting 2016 (indien 2 nieuwe jaargroepen worden opgestart):

Doelstelling Misungwi	€ 85.000
Doelstelling Rombo-Tarakea	€ 95.000
Organisatiekosten in Nederland	€ 6.500
Organisatiekosten in Tanzania	€ <u>3.500</u>
Subtotaal	€ 190.000
Fondsenwervingskosten	€ <u>5.000</u>
Totaal	€ 195.000

Indien onvoldoende fondsen beschikbaar zijn, kan ervoor worden gekozen om slechts één jaargroep op te starten, met minder jongeren. De besparing i.v.m. minder deelnemers kan oplopen tot maximaal €15.000 per jaargroep.

Minimale begroting (indien 1 jaargroep wordt opgestart met minder deelnemers):

Doelstelling Misungwi	€85.000,- - €15.000 =	€ 70.000
Organisatiekosten in Nederland		€ 6.500
Organisatiekosten in Tanzania		€ <u>3.500</u>
Subtotaal		€ 80.000
Fondsenwervingskosten		€ <u>2.500</u>
Totaal		€ 82.500

De begroting voor 2016 bedraagt derhalve minimaal € 82.500 en maximaal € 195.000.

Bijlage 1 : Activiteiten opstarten / trainen van een jaargroep

Het programma van een jaargroep bestaat uit de volgende onderdelen:

Promotie- & inrichting

Promotie

Dit is de eerste stap in het programma. De belangrijkste doelstelling is ,om breed de start van het programma, of het opstarten van een nieuwe jaargroep aan te kondigen. Dit gebeurt op lokale wijze door de zogenaamde “local leaders” te informeren gedurende bijeenkomsten en om vervolgens met geluidwagens door de streek te rijden en door op scholen en in kerken informatie aan te bieden. Deze informatie beschrijft in het kort het programma en vermeldt de aanmeldings- en selectieprocedure.

Inrichting

Gedurende de opeenvolgende jaren willen we dat er een trainingsfaciliteit is, waar de aspirant ondernemers zich kunnen verzamelen en waar de basistraining en de diverse workshops worden gegeven. Deze ruimte wordt ingericht met 10 computers en een printer. Tevens wordt het nodige meubilair aangeschaft. De kosten vallen in het eerste jaar maar worden aan de eerste 4 jaar van het programma doorberekend.

Aanmelding en selectie aan de poort

De aspirant ondernemers moeten een “application form” invullen en laten ondertekenen door de local leader uit hun buurt. Deze formulieren zijn beschikbaar op het trainingscentrum en bij het community development bureau van het lokale bestuur. Op het formulier beschrijven ze hun eigen profiel (leeftijd , opleiding, ervaring, business idee etc.), hun familiesituatie en of zij in hun omgeving iemand hebben die zich garant zou willen stellen.

Doelstelling is om zich tweemaal het aantal gewenste kandidaten te laten aanmelden, zodat we tijdens de selectie interviews 50% van de aanmelders kunnen selecteren. Bij deze selectie wordt bekeken of de kandidaat inderdaad tot doelgroep behoort (25 % mag buiten doelgroep “underpriveleged” vallen, mits door deze aanvulling de gehele groep sterker wordt) en daarnaast wordt veel aandacht gegeven aan motivatie en familieachtergrond.

Basic Training

Na de selectie starten alle aspirant ondernemers met de zogenaamde basic training. Deze basisopleiding voor de kandidaten bestaat uit Engelse les (met name luister- en spreekvaardigheden), computervaardigheden (met name Word, Excel en het gebruik van Internet), “Basic Business Knowledge” (rekenvaardigheden, basisbegrippen bedrijfsfinanciën en het ontwikkelen van een eigen bedrijfsidee) en Aflateen (zie www.aflatoun.org). Het Aflateen-programma inspireert de jongeren zichzelf sociaal en economisch te ontwikkelen en hun toekomst in eigen handen te nemen, zodat ze in staat zijn doelbewuste veranderingen te realiseren in hun eigen leven, maar ook in hun directe omgeving. Hiertoe leren zij essentiële sociale en economische vaardigheden, waar ze de rest van hun leven baat bij hebben. Na de basistraining vindt er wederom een selectieronde plaats en worden de kandidaten die het meest actief zijn en zij die zichzelf het meest hebben ontwikkeld doorgelaten naar de 9 day workshop . De basisopleiding wordt gegeven door lokale leraren en trainers.

9-Day Workshop – ‘Hoe start ik een eigen onderneming’

Tijdens de 9-daagse workshop worden de geselecteerden verdeeld in groepen en begeleid door Tanzaniaanse mentoren en Nederlandse vrijwilligers. De workshopcoördinatie, het geven van de training en begeleiding van de lokale trainers is in handen van programmamanager van de Stichting Sengerema. Tijdens de workshop krijgen de deelnemers (o.a. door gastsprekers , business games, individuele- en groepsopdrachten) inzicht in onder meer de lokale “rules and regulations”, hun vaste kosten en variabele kosten, kostprijzen van hun producten, verplichtingen, inzicht concurrentie, inzicht in het belang van marktonderzoek, verschillende typen klanten, het belang van promotie en onderscheidend zijn, mondeling presenteren en financiële berekeningen. Tijdens de workshops zal iedere deelnemer zijn/haar eigen business-idee verder uitbouwen en leren om dat te presenteren in een zogenaamde ‘elevator pitch’.

Na de 9 day workshop vindt de laatste selectie plaats. Na deze selectie kunnen de overgebleven deelnemers alleen nog maar afvallen indien ze zich niet aan de regels houden.

Internship (stage)

Vervolgens doen de jongeren een stage van twee maanden bij een bedrijf, om zoveel mogelijk kennis te verkrijgen en ervaring op te doen met de activiteiten van de bedrijfseigenaar: inkopen, transport regelen, verkopen, administratie, en kennismaken met het inspelen op de vraag van de klanten, etc. Op basis van de opgedane kennis en ervaring, maken de kandidaten hun business idee concreter en werken hun business plannen bij.

Practical assignment (praktische opdracht)

Met door henzelf geformuleerde praktijkopdrachten gaan de kandidaat ondernemers twee maal een maand aan de gang met het draaien van een minibedrijfje. Hiertoe wordt twee maal een microkrediet verstrekt van ca. € 100,- per persoon. Tijdens de uitvoering wordt veel ervaring opgedaan met geld verdienen, het terugbetalen van de lening, het administreren en het tevreden stellen van de klanten en ontwikkelen de jongeren inzicht in kostprijs, type klanten en vraag naar producten en diensten.

Afronden van het business plan en voorbereiding van de “loan approval”

Na de doorlopen opleiding hebben de aspirant ondernemers inmiddels een goed inzicht in het type bedrijf dat ze willen opstarten. In twee weken worden de uiteindelijke businessplannen geschreven en worden de aspirant ondernemers voorbereid op de afrondende interviews. Hierbij wordt veelvuldig gebruik gemaakt van de computers in de trainingsruimte. Het uiteindelijke businessplan bestaat uit een beschrijvend deel, wat aandacht geeft aan o.a de ondernemer zelf, zijn familie achtergrond, verschillende risico's en locatiekeuze en uit een financieel stuk waarin aandacht voor verwachte omzet, vaste en variabele kosten en het benodigde/gewenste investeringsbedrag.

Loan Approval

Tijdens 4-5 dagen worden alle ondernemers geïnterviewd. Op basis van hun persoonlijke vaardigheden en de kwaliteit van het business plan zelf, wordt er een start kapitaal toegekend wat afhankelijk is van de kracht van de persoon en van het plan, maar dat normaal gesproken in de range van 500- 1750 euro ligt.

Hierna vormen de ondernemers groepen die voor elkaar garant zullen staan voor een deel van de lening. Tijdens een contractworkshop worden de ondernemers en hun garantie-gevers op de hoogte gesteld van het contract en de daarbij behorende rechten en verplichtingen en de gevolgen als de afbetalingen niet gedaan worden.

Opstart activiteiten

Na het toezeggen van de leningen worden de ondernemers groep voor groep opgestart. De uitbetaling van het startkapitaal gebeurt in 3-4 stappen en elke stap wordt gecontroleerd op uitvoering. Zo wordt de huur pas overgemaakt na bezoek aan de locatie, en wordt het deel wat gebruikt gaat worden voor gereedschappen en inrichting pas betaald als het receipt voor de huur is overhandigd. Het opstarten van een co garantie groep duurt ongeveer 2-3 weken, wat inhoudt dat na 8-12 weken de gehele jaargroep is opgestart.

3x intensieve coaching en monitoring gedurende de eerste twee jaar

In de eerste twee jaar van hun ondernemerschap worden de jonge ondernemers drie maal gedurende een 4 daagse workshop geëvalueerd en gecoacht. Dit gebeurt wederom in groepen en de groepen zijn gelijk aan de lening-garantie groepen. Op deze manier weten alle leden van de groep hoe het met hun medegroepsleden gaat en ontwikkelen ze de vaardigheden om elkaar te helpen en te ondersteunen.

Algemene activiteiten

Dit zijn activiteiten in Tanzania en Nederland die niet rechtstreeks aan een locatie/programma onderdeel zijn toe te wijzen. We hebben het hier over de algemene administratie met bijbehorende accountantskosten, activiteiten gericht op publiciteit, zoals de website, fondsenwervingskosten, maar ook over het onderhouden van contacten met lokale overheden en de lokale trainingsteams.

Bijlage 2 Uitsplitsing kosten van een nieuw op te starten jaargroep

Budget opstarten jaargroep:

(120 inschrijvingen - 60 basic training - 30 start ups, waarvan 26 volledig en 4 kleine)

Wisselkoers 1 euro = 2050 TSH (bedragen afgerond)

	EURO	% van totaal
Kosten betaald door de government:		
Promotie + onkostenvergoedingen government-medewerkers	2.650	2.2%
Kantoorkosten, werkboeken en maaltijden voor studenten en trainers	13.650	11.3%
Trainingsaccommodatie incl. faciliteiten (internet)	6.100	5.0%
	<hr/>	
	22.450	18.5%
Leningdeel startkapitalen (70%) **	35.000	28.9%
Giftdeel startkapitalen en programmakosten:		
Giftdeel startkapitalen (30%) **	15.000	12.4%
Programmamanagement en administratiekosten	7.300	6.0%
Kosten trainingen: basic training, 9 day-workshop, loan approval, business plan, coaching en monitoring	23.800	19.7%
Reiskosten	11.200	9.2%
Overige kosten	6.400	5.3%
	<hr/>	
	63.700	52.6%
Totale kosten: lening + gift	121.100	100.0%

Toelichting startkapitalen voor de 30 start-ups :

26 (volledig) x 3,850,000 Tsh (oftewel gemiddeld € 1.925) inclusief bijdrage aan garantie fonds = 100.100.000 TSH = € 49.000.

4 (kleine) x 550,000 TSH , inclusief bijdrage aan garantie fonds = 2,200,000 TSH = € 1.000.

****) 70% van de startkapitalen is lening en 30 % is gift**

De startkapitalen worden aan de ondernemers verstrekt als lening. Omdat naar verwachting 70% wordt terugbetaald, is 30% van de startkapitalen in de begroting opgenomen als donatie:

- 70% = € 35.000 is een renteloze lening aan het programma (leningdeel startkapitaal)
- 30% = € 15.000 euro is een gift aan het programma (giftdeel startkapitaal)

De terugbetalingen van de leningen worden opnieuw in het programma geïnvesteerd.